

Adroddiad i'r:	Cyngor Sir
Dyddiad y Cyfarfod:	12 Mai 2015
Aelod sy'n Cyflwyno:	Y Cynghorydd Huw Hilditch-Roberts
Awdur yr Adroddiad:	Grŵp Cadeiryddion ac Is-Gadeiryddion Archwilio/ Cydlunydd Archwilio a Swyddog Gwasanaethau Democrataidd
Teitl:	Adroddiad Blynyddol Pwyllgorau Archwilio'r Cyngor

---

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Adroddiad Blynyddol Pwyllgorau Archwilio i'r Cyngor ar gyfer 2014/15.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

- 2.1 I gyflwyno adroddiad blynyddol am weithgareddau'r Pwyllgorau Archwilio yn 2014/15 i'r Cyngor.
- 2.2 Cydymffurfio gydag Erthygl 6.3.7 Cyfansoddiad y Cyngor sy'n nodi bod yn rhaid i bwyllgorau archwilio adrodd yn flynyddol i'r Cyngor llawn am eu gwaith a gwneud argymhellion ar raglenni gwaith y dyfodol a dulliau gweithio diwygiedig os yn briodol.

3. Beth yw'r Argymhelliad?

Bod y Cyngor yn ystyried Adroddiad Blynyddol y Pwyllgorau Archwilio ar gyfer 2014/15 ac yn cyflwyno sylwadau yn unol â hynny.

4. Manylion yr Adroddiad

- 4.1 Mae Cyfansoddiad Cyngor Sir Ddinbych yn mynnu bod pwyllgorau archwilio'r Awdurdod yn cyflwyno adroddiad blynyddol ar eu gweithgareddau yn ystod y flwyddyn i'r Cyngor Sir.
- 4.2 Roedd y Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Archwilio (GCIGA) am i adroddiad blynyddol eleni ddilyn fformat tebyg i'r un sydd wedi'i ddefnyddio yn y blynyddoedd diwethaf. Mae hyn yn rhoi trosolwg cryno i'r darlennydd o sut mae archwilio yn gweithredu, y gwaith a ymgwymerwyd gan bwyllgorau, a hysbysu trigolion sut y gallant gymryd rhan a chyfrannu at y broses archwilio. Gellir gweld copi o'r adroddiad drafft yn Atodiad 1 i'r adroddiad hwn. Bydd yr adroddiad mwy manwl, sy'n ffurfio sail i'r fersiwn gryno, yn cael ei anfon at gynghorwyr ar wahân. Bydd y fersiwn hwn ar gael hefyd ar wefan y Cyngor.
- 4.3 Yn ogystal â chynnwys crynodeb o benderfyniadau pob pwyllgor archwilio, mae'r adroddiad eleni yn canolbwyntio ar amlinellu gwaith archwilio yn herio

cynlluniau'r Cyngor i gyflawni ei flaenoriaethau corfforaethol erbyn 2017. Yr amcan wrth archwilio'r cynlluniau hyn yn fanwl yw helpu i gyflawni'r saith blaenoriaeth gorfforaethol sy'n ffurfio'r Cynllun Corfforaethol a helpu'r Cyngor i wireddu ei uchelgais o fod yn agos at y gymuned.

- 4.4 Fel yn y blynyddoedd diweddar, mae'r Adroddiad Blynyddol yn cynnwys ffurflen sy'n galluogi'r cyhoedd i awgrymu meysydd neu wasanaethau i'w hystyried gan archwilio. Y rhesymeg y tu ôl i hyn yw ceisio ennyn diddordeb y cyhoedd a gwella rhyngweithio rhwng preswylwyr ac archwilio yn unol â disgwyliadau Llywodraeth Cymru ar gyfer awdurdodau lleol.

Astudiaeth Gwella Craffu Swyddfa Archwilio Cymru

- 4.5 Ar ddiwedd Mai 2014, cyhoeddodd Swyddfa Archwilio Cymru ei ganfyddiadau a'i argymhellion yn dilyn ei astudiaeth genedlaethol ar graffu yng Nghymru. Mae adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru *Craffu Da? Cwestiwn da!* yn tynnu sylw at yr angen i gryfhau rôl gwaith craffu ar draws llywodraeth leol a gwasanaethau cyhoeddus yn gyffredinol. Mae hefyd yn pwysleisio manteision defnyddio craffu fel dull ar gyfer ymgysylltu â phreswylwyr a defnyddwyr gwasanaeth er mwyn cael gwell penderfyniadau sy'n arwain at well canlyniadau i breswylwyr.

Papur Gwyn Llywodraeth Cymru ar Ddiwygio Llywodraeth Leol

- 4.6 Yn Chwefror 2015 cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ei Bapur Gwyn *Datganoli, Democratiaeth a Chyflawni – Diwygio Llywodraeth Leol: Grym i Bobl Leol*. Mae'r Papur Gwyn yn nodi gweledigaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer llywodraeth leol yn y dyfodol, sy'n cynnwys ei ddyheadau ar gyfer archwilio. Mae'r weledigaeth hon yn adlewyrchu'n agos yr argymhellion a geir yn adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru 2014. Gellir agor y ddwy ddogfen drwy ddilyn y dolenni isod:

Craffu Da? Cwestiwn da! <http://www.wao.gov.uk/cy/cyhoeddi/craffu-da-cwestiwn-da-astudiaeth-wella-archwilydd-cyffredinol-cymru-craffu-mewn-llywodraeth>

Papur Gwyn *Datganoli, Democratiaeth a Chyflawni – Diwygio Llywodraeth Leol Grym i Bobl Leol*. Dylai'r ddolen isod fynd â chi i'r ddogfen ar wefan Llywodraeth Cymru, Pennod 8 *Cryfhau Rôl Adolygiad*, sy'n amlinellu'r weledigaeth ar gyfer craffu:

<http://gov.wales/consultations/localgovernment/power-to-local-people/?skip=1&lang=cy>

- 4.7 Mae GCIGA wedi ystyried y ddwy ddogfen a, gan roi sylw i argymhellion adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru a'r weledigaeth a amlinellir yn y Papur Gwyn, mewn ymgais i sicrhau cydbwysedd rhwng blaenoriaethau cenedlaethol a lleol a sicrhau bod craffu yn gweithio er budd y trigolion lleol, mae wedi gofyn i bwyllgorau archwilio'r Cyngor ganolbwyntio ar bedwar maes allweddol wrth bennu ei raglenni gwaith yn y dyfodol. Y meysydd yw:

- y blaenoriaethau corfforaethol a chyflawni'r Cynllun Corfforaethol;
- arbedion yn y gyllideb a'u heffaith ar Sir Ddinbych a'i thrigolion;

- meysydd blaenoriaeth uchel eraill y gall archwilio ddylanwadu arnynt ac effaith newid; a
- Meysydd eraill brys neu annisgwyl o flaenoriaeth uchel

4.8 Yn y dyfodol, wrth ystyried cais i fater gael ei archwilio, bydd y GCIGA neu'r pwyllgorau archwilio unigol yn defnyddio'r meini prawf canlynol i benderfynu a yw eitem yn werth cael ei archwilio:

- a yw'n fater o ddiddordeb cyhoeddus?
- ydy Archwilio yn gallu dylanwadu ar neu newid pethau?
- a yw'n ymwneud â gwasanaeth sy'n tangyflawni?
- ydi'r mater yn effeithio ar nifer fawr o drigolion neu ardal ddaearyddol fawr?
- a oes unrhyw un arall yn edrych arno?

4.9 Wrth edrych ymlaen at y flwyddyn i ddod, bydd cynrychiolwyr o'r tri phwyllgor archwilio yn gweithio gyda'i gilydd ar y Grŵp Tasg a Gorffen 'Torri ein brethyn', a sefydlwyd i werthuso effaith y toriadau yn y gyllideb ar y Cynllun Corfforaethol, ar drigolion ac ar berfformiad y Cyngor.

5. **Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?**

Bydd archwilio effeithiol yn gymorth i'r Cyngor gyflawni'r blaenoriaethau corfforaethol yn unol ag anghenion cymunedau, dymuniadau trigolion ac o fewn cyllideb.

6. **Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?**

6.1 Mae cyhoeddi'r Adroddiad Blynyddol yn rhan o anfon adroddiadau pwyllgor rheolaidd i gynghorwyr sir a derbynwyr eraill, felly nid oes unrhyw gostau ychwanegol yn gysylltiedig â'i gyhoeddi. Bydd yr adroddiad blynyddol ar ôl ei gymeradwyo a'i gyfieithu yn cael ei ddsbarthu i lyfrgelloedd, Siopau un Stop, canolfannau hamdden y Cyngor ac i gynghorau tref a chymuned, gyda fersiynau electronig yn cael eu hanfon at holl gynghorau ysgol o fewn y sir. Bydd ar gael hefyd ar fewnrwyd a gwefan y Cyngor.

6.2 Telir unrhyw gostau mewn perthynas â gwaith y grwpiau tasg a gorffen o fewn y cyllidebau presennol.

7. **Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb (AEC) a gynhaliwyd ar y penderfyniad?**

Dylai archwilio polisiâu, gweithdrefnau a phenderfyniadau'r Cyngor liniaru'r risg o gael unrhyw effaith andwyol ar bobl sy'n rhannu nodweddion gwarchoddedig.

8. Pa ymgynghori a wnaed â'r Pwyllgorau Archwilio ac eraill?

Mae aelodau'r Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Archwilio wedi bod yn ymwneud â drafftio'r Adroddiad Blynyddol ac ymgynghorwyd â nhw ar ei gynnwys.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Nid oes goblygiadau ariannol arwyddocaol o ganlyniad i'r adroddiad hwn. Fel y soniwyd ym mharagraff 6 uchod bydd unrhyw gostau sy'n gysylltiedig â chynhyrchu'r adroddiad wedi eu cynnwys o fewn y cyllidebau presennol, fel y bydd unrhyw gostau sy'n deillio o sefydlu grwpiau tasg a gorffen.

10. Pa risgiau sydd yna ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Nid oes risgiau wedi eu canfod o ran ystyried Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Mae erthygl 6.3.7 o Gyfansoddiad y Cyngor yn mynnu bod yn rhaid i bwyllgorau archwilio'r Cyngor adrodd yn flynyddol ar eu gweithgareddau i'r Cyngor llawn.

Swyddog Cyswllt:

Cydlynnydd Archwilio

Ffôn: 01824 712554

dcc_admin@denbighshire.gov.uk